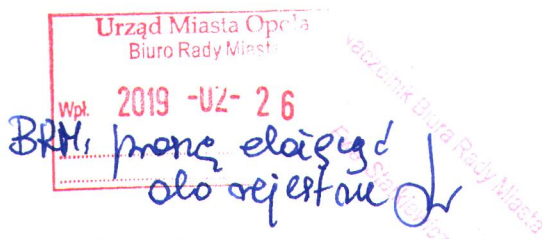

Opole, dnia 26 lutego 2019 r.

BRM.3.31.2019

Pani
Jolanta Kawecka
Radna Miasta Opola

Dotyczy: Interpelacji z dnia 08.02.2019 r.

W odpowiedzi na Pani interpelację w sprawie nieuregulowanych płatności wobec firmy Auto-Czok Bernard Czok za usługi w zakresie usuwania i przechowywania pojazdów, uprzejmie informuję co następuje.

Na wstępie należy wskazać, że stan faktyczny i prawny spraw związanych z usuwaniem i przechowywaniem samochodów na podstawie artykułu 130a ustawy Prawo o ruchu drogowego, z uwagi na wielokrotne i znaczące zmiany przedmiotowego przepisu na przestrzeni lat i niejasny stan prawny uniemożliwiający jednoznaczną interpretację jego zapisów, świadczy o ich bardzo wysokim stopniu skomplikowania i złożoności.

Celem uporządkowania i usystematyzowania niniejszej odpowiedzi konieczne jest podzielenie czasookresu współpracy z firmą Auto-Czok Bernard Czok (zwaną dalej Wykonawcą) wedle kryterium podstawy prawnej i charakteru roszczeń oraz okresu ich powstania.

I.

Warto podkreślić, że przypadku pojazdów odholowanych i przechowywanych przez Wykonawcę latach 2002-2011 podmiotem pierwotnie odpowiedzialnym za nawiązanie współpracy, jak i wynikające z niej rozliczenia był, zgodnie z ówczesnie obowiązującymi przepisami, właściwy Urząd Skarbowy. W trakcie powyższego okresu ustawodawca dokonał zmian w prawie, które nałożyły na powiat (w przypadku Opola - gminę na prawach powiatu) obowiązki związane z wykonaniem zadań określonych w art. 130a Prawa o ruchu drogowym. W konsekwencji doprowadziło to do sytuacji, w której Gmina stała się również zobowiązana finansowo wobec Wykonawcy za świadczone przez niego usługi w zakresie usuwania i przechowywania pojazdów, pomimo że formalnie brak było pomiędzy ww. podmiotami jakichkolwiek umów lub porozumień. Nawiązanie więc węzła zobowiązaniowego pomiędzy powyższymi stronami dokonało się zatem z mocy prawa i doprowadziło do powstania między nimi stosunku administracyjno-prawnego.

Powyższy stan prawny budził wiele wątpliwości interpretacyjnych, a jego ugruntowanie nastąpiło dopiero wraz z upływem czasu i wydaniem wielu orzeczeń sądów, w tym administracyjnych rozstrzygających w tym przedmiocie. Początkowo również Gmina Opole nie uznawała swojej odpowiedzialności za ww. zobowiązania wobec Wykonawcy, wskazując, że powinny obciążać one podmiot nawiązujący współpracę z Wykonawcą, tj. właściwy Urząd Skarbowy. Celem rozstrzygnięcia ww. wątpliwości prawnych oraz mając na uwadze istotny wpływ ww. zobowiązań na stan i dobro finansów jednostki samorządu terytorialnego, Gmina zdecydowała wdać się w spór kompetencyjny przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie. W wyniku powyższych okoliczności NSA ostatecznie stwierdził jednak, że to na Gminie Opole spoczywa zobowiązanie do zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy, która usuwał i przechowywał w ww. okresie pojazdy z dróg miasta Opola po myśli art. 130a Prawa o ruchu drogowym.

Należy w tym miejscu podkreślić, że nieuregulowanie odpłatności w zakresie usług świadczonych przez Wykonawcę w ww. czasookresie wynika również z rozbieżności istniejących pomiędzy stronami w zakresie przyjęcia odpowiedniej metodyki szacowania kosztów ww. usług, jak również sporu w przedmiocie ustalenia wartości stawek będących podstawą wyliczenia powyższej wartości.

Zdaniem Gminy żądania Wykonawcy są w sposób oczywisty znacznie zawyżone. Zdecydowanie przewyższają one wartość rynkową podobnych usług, obowiązującą w poszczególnych latach na parkingach osiedlowych, miejskich lub podobnych. Z zebranych przez Gminę informacji oraz raportu powołanego biegłego wynika, że stawka za dzień parkowania powinna oscylować wokół kwoty 3,5 - 4,5 zł. Żądania Wykonawcy w tym zakresie zostały sprecyzowane natomiast na kwotę 12,30 zł za dobę, a zatem kilkukrotnie przewyższającą wartość rynkową tych usług. Należy również wskazać, że Wykonawca dokonując wyceny ww. stawki powołał się w na treść uchwał Rady Miasta Opola, których przedmiotem było ustalenie wysokości stawek mających sankcjonować kierowców łamiących prawo. Istotnym z przedmiotowego punktu widzenia jest fakt, że adresatem norm ustalonych w ww. uchwałach Rady Miasta Opola są właściciele lub posiadacze pojazdów, które zostały odholowane z terenu miasta Opola oraz przechowywane były przez podmiot wyznaczony do realizacji ww. usług, którym w tym czasie był Wykonawca. Zapisy powyższych uchwał Rady Miasta Opola ustalające wysokość przedmiotowych stawek nie mogą być jednak wprost uznane za regulujące wysokość wynagrodzenia Wykonawcy z tytułu świadczonych przez niego usług. Brak jest bowiem jakiegokolwiek podstawy prawnej aby uznać stawki ustalone w ww. uchwałach jako wartość wynagrodzenia Wykonawcy przedmiotowych usług.

W powyższym kontekście należy podkreślić, że Wykonawca do chwili obecnej nie zaakceptował stawek zaproponowanych mu przez Gminę, co mając na uwadze charakter spraw i obowiązujący ówczesnie stan prawny regulujący ww. zobowiązania, skutecznie uniemożliwia zakończenie postępowań administracyjnych wszczętych w tym zakresie. Podjęte natomiast przez Gminę działania negocjacyjne nie doprowadziły jednak do kompromisu. Co więcej, zdaniem Gminy Wykonawca wykorzystując okres

negocjacji, którego nie można było uznać zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego, jako działania w trakcie postępowania administracyjnego, przedłożył przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Opolu skargi na bezczynności organu. Sąd rozpoznający ww. sprawy uznał działania organu za przewlekłe, a w konsekwencji obciążył go obowiązkiem zapłaty grzywny i kosztów sądowych na rzecz Wykonawcy – na łączną sumę 72.447,00 zł. Powyższe rozstrzygnięcia WSA w Opolu stały się podstawą skierowanych do Naczelnego Sądu Administracyjnego skarg kasacyjnych. Postępowanie odwoławcze nie doprowadziło jednak do zmiany przedmiotowych orzeczeń, w związku z czym stały się one prawomocne.

Sporządzona przez Gminę i przedstawiona Wykonawcy wycena kosztów przedmiotowych usług została oparta o treść art. 102 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, przyjmując wskazane powyżej stawki rynkowe, co w kontekście zapisów ustawy o finansach publicznych stanowiłoby podstawę do zakończenia postępowań i zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy. Postanowienia wydane w ww. zakresie przez Gminę, zawierające określenie wysokości kosztów usług świadczonych przez Wykonawcę zostały przez niego zaskarżone do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu. Aktualnie w ww. przedmiocie toczy się 74 postępowań, które oczekują na rozstrzygnięcie przez organ II instancji.

II.

Następne spory dotyczące zobowiązań Gminy wobec Wykonawcy obejmują pojazdy usunięte z terenu Miasta Opola i przechowywane przez Wykonawcę w czasie obowiązywania umów zawartych pomiędzy stronami w 2011 i 2013 roku. Usługi te zostały powierzone Wykonawcy po przeprowadzeniu postępowań przetargowych w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Należy podkreślić, że pojazdy nieodebrane przez właścicieli lub posiadaczy stanowiły jedynie nieznaczny ułamek (na poziomie 2-3%) wszystkich pojazdów odholowanych z terenu miasta Opola i przechowywanych przez Wykonawcę na podstawie art. 130a Prawa o ruchu drogowym. Bezspornym jest fakt, że za pozostałą część usług Wykonawca otrzymał ustalone na podstawie ww. umów wynagrodzenie. Jego wysokość, w zależności od umowy, powiązana była bądź to ze stawkami uchwalonymi przez Radę Miasta Opola, bądź to ustalona była w oparciu o ryczałt.

Powyższe okoliczności, wraz z doświadczeniem zebrany przez Wykonawcę w trakcie świadczenia przedmiotowych usług we wcześniejszych okresach, miały rekompensować ryzyko wykonywania działalności gospodarczej Wykonawcy wynikające z faktu istnienia statystycznego poziomu 2-3% spraw pojazdów, w stosunku do których egzekucja była utrudniona lub nieskuteczna. Wykonawca niewątpliwie znał i akceptował ww. poziom ryzyka i liczył się faktem istnienia pewnego niewielkiego odsetka spraw, w stosunku do których ustalenie personaliów właścicieli lub posiadaczy oraz wyegzekwowanie należności przewidzianych w art. 130a Prawa o ruchu drogowym będzie utrudnione, rozciągnięte w czasie lub nawet niemożliwe. Powyższe warunki zostały określone w przedmiotowych umowach, zawartych w trybie Prawa

zamówień publicznych, a których ewentualne zmiany, bez odpowiedniej decyzji sądu skutkowałyby naruszeniem prawa zamówień publicznych oraz ustawy o finansach publicznych.

Końcowo należy podkreślić, że proces przewłaszczenia pojazdu ma charakter długotrwały, często oscylujący wokół ok. 1 – 1,5 roku. Okres ten dodatkowo wydłuża się w przypadku pojazdów, w których utrudnione jest ustalenie właściciela lub posiadacza pojazdu, bądź też w przypadku pojazdów zarejestrowanych za granicą. Wpływa to bezpośrednio na zwiększenie kosztów przechowywania ww. pojazdów.

III.

Informuję, że w latach 2007-2017 Urząd nie poniósł żadnych opłat z tytułu przegranych przed Sądem Rejonowym w Opolu procesów z Wykonawcą.

IV.

Podsumowując należy wskazać, że wysokość zobowiązań i spory w zakresie wynagrodzenia Wykonawcy za świadczone usługi usuwania i przechowywania pojazdów wynikają przede wszystkim z niejasnego stanu prawnego zaistniałego wokół treści artykułu 130a Prawa o ruchu drogowym oraz rozbieżności w zakresie wyceny wartości przedmiotowych usług pomiędzy stronami.

Należy podkreślić, że powyższe sprawy wszczęte były w 2011 r. w ówczesnym Wydziale Komunikacji i prowadzone dalej w kolejnych latach przez Wydział Komunikacji i Transportu Zbiorowego, a następnie, w kontynuacji przez Wydział Transportu Urzędu Miasta Opola.

z up. Prezydenta Miasta Opola

Małgorzata Stelnicka

Zastępca Prezydenta Miasta Opola

Otrzymują:

1. Adresat / Biuro Rady Miasta.
2. Wydział Transportu - a/a